

ANNE BABA TUTUMLARI

1

İYİ BİR ANNE BABA OLMAK İÇİN

- 1- İŞBİRLİĞİ VE TUTARLI DAVRANIŞ GÖSTERİN
- 2- KENDİNİZİ GELİŞTİRİN
- 3- İYİ ANNE BABA OLMAK İÇİN ÇABA GÖSTERİN
- 4- EŞLER ARASI İLİŞKİLERİNİZDE OLUMLU OLUN
- 5- KENDİNİZİ TANIMAYA ÇALIŞIN
- 6- NASIL BİR ÇOCUK SAHİBİ OLACAĞIMIZ BELLİ DEĞİL AMA NASIL BİR ANNE BABA OLACAĞIMIZ BİZİM ELİMİZDE
- 7- EMPATİ KURUN
- 8- SAYGIYA ÖNEM VERİN
- 9- SEVIN
- 10- ZAMAN AYIRIN
- 11- DEĞER VERİN VE BUNU ONA HİSSETTİRİN

ANNE BABA TUTUMLARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

- Reddetme tavrı
- Kültürel değerler
- Takındıkları tavırlar
- Kişilik özellikleri
- Nasıl yetiştireceğini bilmesi
- Çocukluk yıllarındaki deneyimleri
- Annenin tutumları
- Anne baba arasındaki ilişki düzeyi

ANNE BABA TUTUMLARI

- Baskıcı tutum
- Müdahaleci, aşırı koruyucu tutum
- Mükemmelliyetçi tutum
- Tavizkar tutum
- İlgisiz tutum
- Reddedici tutum
- Tutarsız tutum
- Demokratik tutum

BASKICI AİLENİN ÖZELLİKLERİ

1. Ataerkil aile tipidir genellikle
2. Çocuklara sorulmadan konulmuş kurallar vardır
3. Kurallar katı ve değişmez
4. Anne baba sürekli kusur arar
5. Çocuk devamlı stresli ve tedirgindir
6. Çocuğa sürekli kızılır, hor görülür, olumsuz özellikleri vurgulanır
7. Çocuğu anlama çabası yerine şiddet vardır
8. Ceza ön plandadır ve suçla doğru orantılı değildir
9. Yaşının üstünde olgunluk beklenir, özgürlük yoktur
10. Aile içi krizler söz konusudur

BASKICI AİLE TUTUMUNUN ÇOCUĞA ETKİLERİ

- 1- ÇEKİNGENLİK
- 2- KENDİNE GÜVENSİZLİK
- 3- DUYGU VE DÜŞÜNCELERİNİ BASTIRMA
- 4- KENDİ İÇ DENGESİNİ KAYBETME
- 5- BAŞKALARINDAN ÇABUK ETKİLENME
- 6- KİM NEREYE ÇEKERSE O TARAFAYA YÖNELME
KOLAY KANDIRILMA
- 7- AŞIRI HASSAS VE KIRILGANLIK, HASTALIKLI YAPı
- 8- AŞAĞILIK DUYGUSU
- 9- KOLAY AĞLAMA
- 10- İSYANKARLIK

MÜDAHELEÇİ AŞIRI KORUYUCU TUTUM

- Her türlü karar çocuk yerine alınır
- Sürekli müdahale söz konusudur
- Çocuk aşırı abartılı sevginin odak noktasıdır
- Çocuğun gelişimine göre davranmasına fırsat verilmez
- Çocuğun büyüdüğü kabul edilmez

AŞIRI KORUYUCU AİLELERİN DAVRANIŞLARI

- Çocukların üzerine titrenir
- Ağlamasın, üzülmesin, hastalanmasın diye çaba gösterilir
- Her şey çocuk adına yapılır
- Aşırı kaygı, aşırı koruma
- Çocuğa seçim hakkı verilmez
- Israr ve aşırı şefkat yöntemini kullanırlar

MÜKEMMELLİYETÇİ AİLE TİPİ

- Gerçekleştiremediklerini çocuğa yükleme görülür
- Çocuklarını olduğu gibi kabullenmezler
- Kapasitelerini zorlarlar
- Kaldıramayacağı yükler verirler
- Aşırı temiz ve titiz olurlar bu yüzden onların kalıbına uymayan çocukta çok sorun yaşarlar

MÜKEMMELLİYETÇİ AİLE TİPİNDE YETİŞEN ÇOCUKLAR

- FIKIRLERİNDE ÇOK KATı OLURLAR
- İÇ ÇATıŞMA YAŞARLAR
- SEVGI VE NEFRET AYNı ANDA GÖRÜLEBİLİR
- «HER ŞEYİN EN İYİSİ» DUYGUSU ONLARA HAYAL KırıKLıĞı YAŞATıR
- AŞAĞıLıK DUYGUSU GELİŞTİREBİLİR
- AŞıRı TITIZ YA DA TAM TERSİ
- GÜVENSİZ
- BAŞARıSıZLıĞı KABULLENEMEME
- YANLıŞ YAPMAKTAN KORKMA
- OKULDA DERLİ TOPLU, GRUP ÇALıŞMASı İSTEMEYEN

TAVİZKAR TUTUM

Çocuk güçlüdür ve anne babaya her istediğini yaptırır. Bu durumda anne ve baba;

- Çocuğa karşı öfkeli
- Çocuğa tahammülsüz
- Çocuğun evden uzaklaşmasını isteyen
- Kendilerine zaman ayıramayan

TAVİZKAR TUTUM ORTAMINDA YETİŞEN ÇOCUKLAR

- Tehditkar
- Eleştiriye açık olmadığı için kendini geliştiremeyen
- Sadece kendi isteklerini dikkate alan
- Bencil sorumsuz, sabırsız, anti sosyal
- Hayatın anlamı “istemek ve almak”tır
- Kurallara uyamama
- Okul başarıları düşük
- Doyumsuz

İLGİSİZ TUTUM

- Çocuğa karşı tepkileri düşük, dışlama davranışı gösteren, çocuğun fiziksel ve duygusal ihtiyaçlarını karşılamayan, iletişimi kopuk, aile tutumudur. Böyle ailelerde yetişen çocuklardaki sorunlar;
- Sosyal gelişmesinde gecikme ve saldırganlık
- Özgüven sorunu
- Hayattan ve kendisinden beklentisi olmayan
- Uygun ve tatmin edici sosyal ilişki kuramayan

REDDEDİCİ TUTUM

AİLE ÇOCUKLARIN BİRİNE YADA TÜMÜNE REDDEDİCİ, ONLARI KABUL ETMEYEN DAVRANIŞ GÖSTERİR. ÇOCUK SÜREKLİ BASKI GÖRÜR, ELEŞTİRİLİR, EKSİK YA DA YANLIŞ DAVRANIŞI ARAŞTIRILIR, BASKI YAPILIR, KÖTÜ YÖNLERİ VURGULANIR, HER TÜR ANGARYA ONUN ÜZERİNE KALIR.

BUNUN NEDENLERİ:

İSTENMEYEN ÇOCUK OLMASI,

1- ANNE BABA OLMAYA HAZIRLIKLIL OLUNMAMASI

2- ÇOCUKTA BEDENSEL VE YA RUHSAL ENGEL-ÖZÜR OLMASI

3- AILEDE EŞLERDEN BİRİNİN İHMAL EDİLME DUYGUSUNU ÇOCUĞA BAĞLAMASI

4- ÇOCUK NEDENİYLE ANNENİN İŞTEN AYRILMASI, KARIYER YAPAMAMASI

5- ÇOCUĞUN AİLE ÜYELERİNE BENZEMİYOR OLMASI, SEVİLMEYEN BİRİNE BENZİYOR OLMASI

REDDEDİCİ TUTUM ORTAMINDA YETİŞEN ÇOCUK

- 1- Uysal görünürler ancak içlerinde öfke duyguları vardır
- 2- İnsanlarla yeterli iletişim kuramadığından kendine yönelik saldırganlık
- 3- Yeniliklere açık değildir, yenilikleri kabullenmez
- 4- Kusurları aranan çocuk streslidir, dolayısıyla sık sık hata yapar
- 5- Hata yapanları affetmezler, hoşgörölü değildirler
- 6- Kendilerine ve çevrelerine güvenmedikleri için şüphelidirler
- 7- Yardımlaşmaktan hoşlanmayan, inatçı, sinirli ve hırçın tavır gösteriler
- 8- Kurallara uymayan ve otoriteye boyun eğen, kendi duygu ve düşüncelerini ifade edemeyen
- 9- Duygusal kırıklıkları sık olan
- 10- Sevgiye en çok ihtiyaç duydukları zamanlarda ret edildiği için ruhları derin yaralar almıştır
- 11- Çeşitli psikolojik bozukluklara ve intihara yatkınlık
- 12- Güven duygusunun gelişmesi çok zor olan
- 13- Çetelere üye olma, yasa dışı eylemlere, depresyona, nevroza yatkınlık
- 14- Şiddetli ve bastırılmış duygular nedeniyle dengesiz kişilik sergileme

TUTARSIZ TUTUM

- Ailede cinsiyet ayrımı, küçük çocuklara tolerans, eğitimde farklılık, farklı tutumlar (hoşgörölü, otoriter, kuralcı vb.) olmasıdır.
- Çocuğun kişiliğini nasıl etkiler;
- Ne zaman nerede ne yapacağını kestiremez
- Kendi görüş ve düşüncelerini aktarmakta zorlanır
- Çevreye göre farklı tepkiler geliştirir (uysal, kavgacı, yumuşak...)
- Güvenmekte zorlanır, şüphelidir
- Neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilemez
- Yaptığı davranışın doğruluğunu sorgulamak yerine “ne yaparsam cezadan kurtulabilirim” diye düşünür
- “Her şey yap ama cezadan nasıl kurtulacağını bul” tekniğini geliştirir
- Dengeli ve sağlıklı kişilik yapısı geliştirmek için çaba sarfetmesi gerekir

DEMOKRATİK TUTUM

- Baskı söz konusu değildir,
- Taviz verilmez,
- Açık ve net bir ilişki vardır,
- Beklentiler ve istekler açıkça iletilir,
- Anne ve baba deneyimlerini paylaşır,
- Çocuk seçimlerinde özgürdür bu yüzden rahatlıkla fikir alışverişinde bulunur,
- Duygu ve düşünceler paylaşılır,
- Problemlerde konuşarak ikna yoluna gidilir,
- Çözüm ararken demokratik yöntemler denenir.

DEMOKRATİK TUTUMLA YETİŞEN ÇOCUKLAR

- Kendisine ve çevresine saygılı,
- Sınırları bilen, yaratıcı, aktif, etkin, girişken, yaratıcı ilişkiler kurabilen
- Kendine karşı fikirlere saygı duyan
- Kendi inandıklarını sonuna kadar savunabilen
- Atılgan, fikirlerini serbestçe söyleyebilen ve kendi fikirleri doğrultusunda hareket edebilen
- Kişilik ve davranışları açısından dengeli, sorumluluk duyguları gelişmiş
- Kurallara ve otoriteye körü körüne bağlı olmayan, hoşgörülü, açık fikirli, anlaşılır, toplumsal ve uyumlu birey

DEMOKRATİK ANNE BABA OLMAK İÇİN

- Onu ayrı bir birey olarak kabul etmeliyiz.
- Sorun yaşandığında hem çocuğun hem kendimizin ihtiyaçlarını dikkate alarak çözümler üretmeliyiz.
- Çocuğumuzun bizim kadar deneyimi olmadığına göre onun dünyasını anlamaya çalışmalıyız.
- İlişkimizin yakın ve karşılıklı olmasına dikkat etmeliyiz.

BİRGÜL ÇAKAN

**Okul Rehberlik ve
Psikolojik Danışmanı**

